

Stichting
Museum

Amstelkring
Ons' Lieve Heer op Solder

Onderweg naar de onthulling van een goed bewaard geheim

JAARVERSLAG 2001 – 2002   Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder*

Inhoudsopgave

- 3 Inleiding
- 3 Verandering op komst
- 3 De blik naar buiten

- 5 Parel op de wallen
- 5 Vaste collectie en tijdelijke presentaties
- 6 Samenwerkingsverbanden
- 7 Publieksbegeleiding
- 7 'Absolutely amazing'

- 8 De zakelijke kant
- 8 Bedrijfsvoering 2001
- 9 Bedrijfsvoering 2002

- 10 De blik vooruit
- 10 Activiteiten 2003
- 11 Toekomstplannen: Armslag
- 12 Het verleden is de basis van de toekomst

- 13 Kernactiviteiten en cijfers
- 14 Vaste collectie
- 14 Aanwinsten 2001
- 15 Aanwinsten 2002
- 16 Bruiklenen
- 17 Bibliotheek
- 17 Nalatenschap Dunselman
- 17 Conservering en restauratie
- 19 Tijdelijke presentaties
- 21 Activiteiten
- 22 Publiciteit
- 23 Bezoekcijfers
- 24 Bestuur
- 24 Medewerkers
- 25 Activiteiten medewerkers

Inleiding

Verandering op komst – 2001

Verleden, heden en toekomst speelden ieder een nadrukkelijke rol in het reilen en zeilen van Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder* in het jaar 2001. Het vertrek van directeur Guus van den Hout, na een verbintenis van 15 jaar met het museum, bood volop aanleiding tot een feestelijke terugblik op de recente geschiedenis van *Ons' Lieve Heer op Solder*. In de verschillende toespraken tijdens zijn afscheid op 19 april 2001 werd de scheidende directeur geroemd om zijn jarenlange inzet op het gebied van de museale professionalisering en kwaliteitsverbetering. Hij liet een goedlopend museumbedrijf achter, dat op vele fronten aanzien geniet. Vanaf 1 juni 2001 heeft hij de leiding over het moedermuseum op het gebied van religieuze kunst: het Catharijneconvent in Utrecht. Vanaf deze plaats danken bestuur en medewerkers hem nogmaals hartelijk voor al wat hij in die 15 jaren voor Museum Amstelkring heeft betekend.

In de maanden na Van den Houts afscheid vochten heden en toekomst om voorrang. Onder leiding van Peter Schoutens, hoofd interne zaken en waarnemend directeur, was de kwaliteit van de dagelijkse gang van zaken gewaarborgd. Tegelijkertijd werden door bestuur en medewerkers de wensen voor de toekomst geformuleerd en werd een profiel voor een nieuwe directeur opgesteld. Na een voorspoedig verlopen sollicitatieprocedure werd per

1 september 2001 Judikje Kiers aangesteld als directeur van Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder*.

Professionalisering en kwaliteitsverbetering staan ook bij haar hoog in het vaandel. Met haar museale ervaring (sinds 1990 in het Rijksmuseum, Amsterdam), met name op het gebied van Publiek en Presentatie, zal zij niet alleen de continuïteit waarborgen maar ook nieuwe impulsen geven op het gebied van samenwerking en publieksbenadering.

De blik naar buiten – 2002

Ons' Lieve Heer op Solder is een uniek museum in het hart van Amsterdam. De authentieke 17de-eeuwse architectuur van het woonhuis en de kerk op zolder vormen een ware verrassing in een spannend stukje stad. Het behoud van dit bijzondere erfgoed staat hoog in het vaandel, maar staat niet op zichzelf. *Ons' Lieve Heer op Solder* biedt een veelheid aan aanknopingspunten voor het spelen van een rol in deze tijd. Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* wil een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de universele waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen. Het museum wil een laagdrempelige culturele oase zijn in het hart van Amsterdam, en daarmee bijdragen aan het leefklimaat van de binnenstad.

Heel gericht is in 2002 een begin gemaakt met het bereiken van nieuwe doelgroepen. Het museum streeft ernaar toegankelijker en prikkelender te worden voor

het Nederlandse publiek, waarbinnen jongeren en Amsterdammers als aparte doelgroepen zijn geformuleerd.

Vanzelfsprekend blijven we kwaliteit leveren aan onze buitenlandse bezoekers. In juni 2002 verscheen een rijk geïllustreerde museumgids bij uitgeverij Ludion in twee talen.

Om gericht in contact te komen met Nederlandse (potentiële) bezoekers is het museum nieuwe samenwerkingsverbanden aangegaan. Zo is in 2002 onder meer samengewerkt met Kunstweb, het Bernard Nieuwentijt College, de Volksuniversiteit Amsterdam, Het Parool, het Initiatief Comité Amsterdam, Gilde Amsterdam en de KRO.

Ook op het gebied van de financiering is de blik vanaf 2002 nadrukkelijk breder naar buiten gericht. Geadviseerd door een extern adviesbureau – en gefinancierd door OC en W – is een financierings- en sponsorstrategie ontwikkeld en een marketingplan geformuleerd waarin de

omslag van de traditionele aanbodgerichte aanpak naar een vraaggerichte werkwijze is geformuleerd.

De toekomst stond centraal in 2002. Naast het formuleren van beleidslijnen op het gebied van publiek, presentatie, collectie en bedrijfsvoering heeft het museum in nauwe samenwerking met Stadsherstel Amsterdam de mogelijkheden van uitbreiding van het museum onderzocht, in het gebied aan de overkant van de Heintje Hoekssteeg. Het museum heeft een programma van eisen geformuleerd en architect Kees Doornenbal (Bureau Rappange) heeft een eerste ruimtestudie verricht. In het najaar heeft het stadsdeel binnenstad een projectgroep opgericht waarin vertegenwoordigers van Stadsherstel en Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* zitting hebben. De planvorming bevindt zich nog steeds in de beginfase en is bijzonder inspirerend. Het museum gaat een spannende tijd tegemoet.

Parel op de Wallen

Vaste collectie en tijdelijke presentaties

De kern van Museum Amstelkring wordt gevormd door het authentieke gebouw: het 17de-eeuwse woonhuis met de kerk op zolder. Binnen dit onroerende deel van de collectie is permanent een roerende collectie tentoongesteld. Deze voorwerpen sluiten inhoudelijk aan bij tijd en functie van het gebouw. Het publiek ervaart een bezoek aan *Ons' Lieve Heer op Solder* als een bijzondere belevenis. De kracht van dit museum zit in de authenticiteit en verrassing. Het eerste bezoek is voor velen onvergetelijk.

De kern van Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* is sterk en onvervangbaar. Alle activiteiten die het museum organiseert zijn dan ook nauw verbonden met de kern. Tijdelijke presentaties, publieksactiviteiten en onderzoeken sluiten nauw aan bij het gebouw en de collectie van Museum Amstelkring. De activiteiten zijn ontwikkeld om specifieke doelgroepen te bereiken, te prikkelen, te verdiepen of onderdelen uit de collectie in een context te plaatsen.

In het najaar van 2001 is nieuw beleid met betrekking tot de programmering van tijdelijke presentaties vastgesteld, uitgaand van de bovenstaande randvoorwaarden. In grote lijnen is de jaarlijkse programmering als volgt te omschrijven. Voorjaar: verdieping van een deel van de eigen collectie, gericht op Nederlands publiek.

Zomer: verdieping eigen collectie op een

laagdrempelige manier, gericht op een breed, internationaal publiek.

Najaar: relatie tussen hedendaagse kunst en het 17de-eeuwse gebouw met de daarin aanwezige collectie, gericht op een jong publiek.

Winter: aandacht voor Sinterklaas en Kerst, beide gericht op een breed publiek. Bij de Sint-presentatie en -activiteiten wordt bijzondere aandacht besteed aan Amsterdamse gezinnen.

Opvallend waren de najaarstentoonstellingen in de twee hier beschreven jaren. In 2001 zijn 70 hedendaagse werken uit de collectie van de ABN/AMRO Bank in Museum Amstelkring tentoongesteld. Ieder werk ging een relatie of confrontatie aan met de oude kunst, de inrichting, de architectuur of met de directe omgeving van het museum. Deze tentoonstelling is samengesteld op initiatief van en in nauwe samenwerking met de Kunststichting van de Bank.

De najaarstentoonstelling van 2002 is samengesteld met een groep hedendaagse kunstenaars. Mode-ontwerpen van het duo Bies en Bruin, die in sfeer en subtiliteit sterk aansloten bij het museum, zijn gefotografeerd door fotografe Natasja Verschoor. De kostuums én de foto's waren enige weken in het museum te zien.

De hedendaagse prikkels brachten de bestaande omgeving tot leven en zetten aan tot kijken naar oud en nieuw. Vier andere jonge kunstenaars lieten zich in deze periode ook inspireren door *Ons' Lieve Heer op Solder*. Ze ontwierpen installaties in de keukens, de grachtenkamer en de zolderkerk. Deze installaties

maakten een bezoek tijdens de museumnacht 2002 tot een verrassende ervaring. In 2001 heeft het museum ook een tentoonstelling op een andere locatie georganiseerd. Ter gelegenheid van de oplevering van de renovatie en restauratie van de Sint Nicolaaskerk – de opvolger van onze zolderkerk – stelde conservator Robert Schillemans een tentoonstelling samen die enkele maanden in deze kerk was te zien. De opening van de tentoonstelling op 1 december 2001 door Job Cohen, burgemeester van Amsterdam, vormde een onderdeel van de festiviteiten rondom de oplevering. Zo was een deel van onze collectie op papier, die slechts zelden getoond kan worden, toegankelijk voor een breed publiek.

Samenwerkingsverbanden

Voor een museum van de schaal van Museum Amstelkring zijn samenwerkingsverbanden van het grootste belang. In gezamenlijkheid kan marketing, communicatie, PR en educatie professioneler worden aangepakt en kunnen nieuwe doelgroepen worden bereikt.

Museum Amstelkring heeft zich dan ook in de afgelopen jaren nadrukkelijk ingezet voor bestaande samenwerkingsverbanden, waaronder het Marketing Overleg Amsterdam, het Damkwartier en het overleg van de Grachtenhuismusea. De grachtenhuismusea zijn gezamenlijk een alliantie aangegaan met Rederij Lovers (2002). Als resultaat van de onderhandelingen zal in 2003 een watertaxi langs alle aangesloten musea varen en kan het publiek een combi-ticket voor taxi én musea kopen. Gezamenlijk met andere Amsterdamse

musea presenteerde Museum Amstelkring zich op de 50+ Beurs en de Uitmarkt. Deels commerciële en deels ideële relaties heeft Museum Amstelkring met CJP, StadsPas Amsterdam, Amsterdam Pass, Countdown, Mini-Cards en diverse cursusorganisaties en tour-operators.

Zoals in de inleiding genoemd is Museum Amstelkring in 2001 en 2002 ook verschillende nieuwe allianties aangegaan. De aansluiting bij scholen is gezocht via samenwerking met Kunstweb en het Bernard Nieuwentijt College in Amsterdam-Noord. Op basis van de gesprekken die in 2002 gevoerd zijn zullen in 2003 de eerste proeven worden gedaan. Museum Amstelkring streeft ernaar een grotere bekendheid te krijgen bij het Amsterdamse publiek en heeft met het oog daarop aansluiting gezocht bij de Volksuniversiteit Amsterdam, Het Parool, het Initiatief Comité Amsterdam en Gilde Amsterdam. Alle activiteiten die het museum heeft georganiseerd rond Sint Nicolaas – de patroonheilige van de zolderkerk – zijn publicitair ondersteund door Het Parool en het ICA. Het kleine 'praalwagentje' dat *Ons' Lieve Heer op Solder* tijdens de intocht van Sinterklaas onder de aandacht van alle toeschouwers bracht, bleek Amsterdammers direct tot museumbezoek aan te zetten. Een ontmoeting met 'de echte' Sint in *Ons' Lieve Heer op Solder* vormde het spectaculaire slot van de Sint Nicolaaswandelingen die het museum heeft georganiseerd en die onder leiding van Mee-in-Mokum gidsen zijn uitgevoerd.

Samenwerking met de KRO heeft als doel bekendheid te krijgen bij een heel specifiek potentieel publiek: Nederlanders met een katholieke achtergrond of belangstelling. De samenwerking resulteerde in 2002 in deelname van het museum aan de grote ledendag Het Mirakel van de Schoonheid. Museum Amstelkring kreeg op deze dag ruimschoots de gelegenheid zich te presenteren. Het museum heeft op deze dag, waar 1500 bezoekers waren, een begin gemaakt met het vooronderzoek naar het verzamelen en delen van verhalen. Dit onderzoek, waarin persoonlijke verhalen en herinneringen van museumbezoekers centraal staan, zal in 2003 naar verwachting verder worden uitgevoerd. Museum Amstelkring is in de planvorming rond dit verhalenonderzoek sterk gestimuleerd door de adviescommissie Bijzondere Publieksactiviteiten van de Mondriaan Stichting.

Publieksbegeleiding

Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* wil het ongelofelijk rijke aanbod dat dit museum heeft breed toegankelijk maken, voor zowel nederlandstalig als engelstalig publiek. Voor de volwassen bezoeker is in 2002 een nieuwe, inhoudelijke routefolder ontwikkeld, die de bezoeker langs de topstukken (architectuur, beeldende kunst, kunstnijverheid) van het museum leidt. Deze routefolder zal in 2003 verschijnen en is gratis voor alle bezoekers beschikbaar.

Het besef dat *Ons' Lieve Heer op Solder*,

met zijn bescheiden schaal, huiselijkheid, trappen en kastjes, aantrekkelijk is voor jonge kinderen heeft tot de ontwikkeling van een programma voor jong en oud geleid. Financieel ondersteund door de Stichting Doelwijk en de Mondriaan Stichting is in 2002 een route op papier ontwikkeld waarin volwassenen met kinderen (5-8 jaar) het museum ontdekken onder leiding van Ons Lieveheersbeestje op Solder. Het routeboekje zal in 2003 verschijnen.

Museum Amstelkring heeft educatie (scholen) tot een van de speerpunten verklaard en is in 2002 gestart met een onderzoek naar de behoefte van scholen. Centraal staat de relatie tussen museumbezoek en de onderwerpen die op school aan de orde komen. Op basis van gesprekken met Kunstweb en docenten zijn de eerste ideeën gevormd. Het museum hoopt in 2003 de eerste proeven te kunnen doen.

'Absolutely amazing'

Een bezoek aan Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* wordt over het algemeen hoog gewaardeerd. Het zijn met name de authentieke sfeer en de verrassing die bezoekers treffen. Het gastenboek biedt dagelijks een kijkje in de bezoekersbeleving:

'Prachtig begin van een dagje Amsterdam', 'Echt verrassend en heel mooi', 'Very beautiful and interesting', 'Heel mooi, een parel aan deze gracht', 'Veramente particolare', 'Absolutely amazing'.

De zakelijke kant

Bedrijfsvoering 2001

Bij de uitvoering van de kerntaken in het museum spelen enkele medewerkers die via Maatwerk en NV Werk zijn aangesteld, een belangrijke rol. Ten aanzien van de positie van deze medewerkers is in 2001 nieuw beleid geformuleerd, waardoor in de nabije toekomst perspectief aan betrokkenen kan worden geboden. Tevens is de rol van gesubsidieerde werkzaamheden in het museum helderder geworden.

Op het gebied van de Restauratieprojecten is 2001 een rustig jaar geweest. Statutair zijn aanpassingen nodig geweest om de reeds afgegeven subsidiebeschikking van het Bureau Monumentenzorg te laten herzien, om zodoende in aanmerking te komen voor de maximale subsidie. Om aanspraak te maken op vóórfinanciering van het Nationaal Restauratiefonds was het noodzakelijk te wachten op de herziene beschikking. Dat hele traject heeft veel tijd gekost, en de uitvoering van de restauratie van de 18e eeuwse voorkamer werd uitgesteld. De verschillende fasen van de restauratieprojecten (18e-eeuwse voorkamer en receptie, dakrenovatie, kerkinterieur) zullen in de komende jaren uitgevoerd worden.

Bij het beheer van het historische museumgebouw wordt gebruik gemaakt van een meerjaren onderhoudsplan, opgesteld door het hoofd Interne zaken in samenwerking met de Onroerend Goed beheerder van het museum. In het kader

van dat plan is in 2001 het houtwerk van de voorgevel van het museum geschilderd. Daarnaast verzorgde Monumentenwacht een inspectie.

In het museum zijn verschillende onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd aan de electra en de noodverlichting, loodgieters- en timmerwerk. Voor het schoonmaak- onderhoud is een nieuw contract afgesloten met een ander bedrijf, met een sterk verbeterd resultaat.

De schokkende gebeurtenissen op Oudejaarsavond 2000 in Volendam hebben ons – opnieuw – doordrongen van de noodzaak het veiligheidsbeleid van het museum ten allen tijde centraal te stellen. Naar aanleiding van het enorme bezoekersaantal in het museum op bijvoorbeeld de jaarlijkse Museumnacht en de Kerstnachtsmissen is besloten de stoelen in de kerk te koppelen. Het Beveiligingsoverleg Amsterdamse Musea, waaraan het hoofd Interne zaken deelneemt is een belangrijk netwerk op veiligheidsgebied.

Tijdens de jaarlijks terugkerende brandalarm/ontruimingsoefeningen worden vooral de communicatie, coördinatie en ontruimingsvaardigheden getest. Bij een dergelijke test in februari bleek de elektrische ontgrendeling van de nooddeur niet optimaal te werken, dat is direct verholpen en er is een aantal aanpassingen aan het Calamiteitenplan geformuleerd. Uiteraard is de jaarlijkse trainingsdag Bedrijfshulpverlening door alle Interne dienst medewerkers gevolgd.

Bedrijfsvoering 2002

Beschouwing van de financiële cijfers over het jaar 2002 geeft enig inzicht in de dynamiek van het museum in het afgelopen jaar. Meer bezoekers, meer activiteiten, meer kosten... maar ook meer inkomsten. De gestaag groeiende kosten van de exploitatie rechtvaardigen de per 1 januari 2003 doorgevoerde verhoging van de toegangsprijs. Als voorbeeld van groeiende kosten kan genoemd worden de steeds strenger wordende regelgeving op het gebied van met name brandveiligheid.

In het kader van de restauratie van de historische interieurs is een rekening geopend bij het Nationaal Restauratiefonds. Hierdoor is het mogelijk tegen relatief geringe kosten vóórfinanciering te krijgen van de hoge restauratiekosten, in afwachting van de uitbetaling van de subsidiegelden.

In 2002 zijn de commerciële activiteiten van het museum onder de loep genomen. Deze activiteiten zijn uit financieel oogpunt noodzakelijk, maar worden gezien vanuit ons standpunt dat dergelijke activiteiten passend dienen te zijn en een zorgvuldig beheer van de ons toevertrouwde 'cultuurschat' niet in de weg mogen staan. Er zijn algemene gebruikersvoorwaarden opgesteld en een evenwichtige 'prijslijst' voor de huur van de museale ruimten.

Daarnaast is het voor de organisatie een nieuwe ervaring geweest, substantiële sponsorgelden te mogen ontvangen voor gerichte projecten op het gebied van sponsorstrategie, presentatie en educatie

(OC en W, Mondriaanstichting, Stichting Doelwijk). Het werkplan met de vele reguliere activiteiten kan daardoor worden uitgebreid met ambitieuze plannen. De groeiende bezoekersstroom bepaalt in grote mate de dagelijkse gang van zaken in het museum, met name waar het de bemoeienis van de Interne dienst betreft. Een compliment naar de medewerkers Interne dienst is hier op zijn plaats: door de inzet van hen wordt er goed in geslaagd elke bezoeker de nodige individuele aandacht te geven, die het museumbezoek tot een unieke ervaring maakt. Gezocht wordt naar efficiënte oplossingen voor tijdrovende zaken op facilitair gebied die niet direct ten goede komen aan

onze bezoekers. Voorbeelden daarvan zijn directe doorkiesnummers voor de stafleden, een goed functionerende elektronische agenda en goede zakelijke contracten met externe dienstverleners.

In 2002 is een begin gemaakt met de opzet van een werkplan in nieuwe vorm: getracht wordt activiteiten projectmatig te koppelen aan verantwoordelijke functionarissen, belasting in werkuren en kosten/opbrengsten. Hierdoor wordt beter overzicht gehouden en is (bij)sturing mogelijk. Enkele functies in het museum zijn zodanig van karakter veranderd, dat nieuwe functiebeschrijvingen zijn gemaakt en nieuwe salarisindelingen. Tevens is, in overleg met de Personeelsvertegenwoordiging de Rechtspositieregeling uit 1996 geactualiseerd en zijn de overwerktoeslagen aangepast.

De blik vooruit

Activiteiten in *Ons' Lieve Heer op Solder* in 2003

15 januari – 15 juni
Restauratie entreegebied
31 januari – 21 april
Franciscus Xaverius tentoonstelling
1 februari
lancering 'familieprogramma' Ons Lieveheersbeestje op Solder
22 maart
Stille Omgang (lezing Volksuniversiteit 16 maart)
22 maart
Start watertaxi (Rederij Lovers) langs grachtenhuismusea
6 april
Avondontvangst voor KRO-leden
12 – 13 april
Museumweekend (+ lezing Vrienden op 13 april)
15 april
Aanvang Verhalen Onderzoek Kohnstamm Instituut t.b.v. Schatten op Solder (2004)
25 april
Afscheid twee bestuursleden (receptie en buffet)
3 mei – 15 juni
Presentatie voortgang Restauratie
15 juni
Nieuwe routefolder en nieuwe folder (NL/Eng)
half juni
Vriendenbulletin over restauratie
zomer
Start onderzoek ICN (klimaat en behoud en beheer)

12 juli – 12 oktober
Tentoonstelling 'Vincent van Gogh over Amsterdam'
juli-augustus-september
Wandelconcerten
1 september
Lancering educatie voor Voortgezet onderwijs
September
Test educatief materiaal basis onderwijs
november – april 2004
Maandelijkse soldervieringen
10 oktober – 16 november
Presentatie hedendaagse kunst op Solder (samenwerking W-139)
week 11 – 19 oktober (herfstvakantie)
Trippelconcert
week 11 – 19 oktober
Kinderactiviteit Lieveheersbeestje
8 november
Museumn8
16 november – 6 december
Sint Nicolaas en de legende van de jongens in de ton
1 december
Vriendenbulletin Sint/Kerst/Schatten op Solder
13 december – 6 januari
Kerst op Solder
24 december
Kerstnachtmis

Toekomstplannen: Armslag

Sinds enkele jaren heeft Museum Amstelkring contact met Stadsherstel Amsterdam N.V. met betrekking tot het ruimtegebrek van het museum. In het najaar van 2001 werd het contact intensiever, na aankoop door Stadsherstel van een aantal panden in het bouwblok dat omsloten wordt door de Heintje Hoekssteeg, Oudezijds Voorburgwal, Oudezijds Armsteeg en Warmoesstraat (Cluster Arm). Ook de Stichting Museum Amstelkring heeft enkele panden in dat blok in haar bezit en samenwerking lijkt grote kansen te bieden. Bestuur en directie van Museum Amstelkring en directie en medewerkers van Stadsherstel onderzoeken in samenwerking met architectenbureau Rappange de mogelijkheden de kwantitatieve en kwalitatieve knelpunten van het huidige museum pand op te lossen met gebruikmaking van de beschikbare ruimte in Cluster Arm.

Het bezoekersaantal van Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* is in de afgelopen 10 jaar sterk gegroeid, van 42.000 in 1992 tot bijna 65.000 in 2002. Het museum treedt actief naar buiten om de band met jeugd en Nederlandse bezoekers aan te halen. Museum Amstelkring werkt samen met onderwijsinstellingen, Amsterdamse en landelijke media, de buurt, verwante musea en organisaties. Naar verwachting zal de groei van het bezoekersaantal doorzetten hetgeen ook wenselijk is: we willen het goedbewaarde geheim immers met zoveel mogelijk mensen delen en een plaats geven in deze tijd!

Met de groei en professionalisering van het museum wordt de druk op het kwetsbare museumgebouw steeds groter. Voor noodzakelijke publieksvoorzieningen zijn in het monument geen mogelijkheden. Om het authentieke gebouw te behouden en tegelijkertijd de kwaliteit van het museumbezoek te verhogen is extra ruimte nodig.

Aan de overkant van de Heintje Hoekssteeg liggen mogelijkheden voor de noodzakelijke aanpassingen ten behoeve van het behoud en de toekomst van Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder*. Aan de overkant van de steeg kunnen, mits de steeg bij de plannen betrokken wordt, alle voorzieningen worden ondergebracht die niet noodzakelijkerwijs in het authentieke pand ondergebracht hoeven te worden. Zo wordt de schat gekoesterd en tegelijkertijd het publiek goed bediend. Bovendien liggen de mogelijkheden binnen bereik om bezoekers via de oorspronkelijke kerkingangen toegang tot het woonhuis en de zolderkerk te geven.

Het verleden is de basis van de toekomst

Museum Amstelkring *Ons' Lieve Heer op Solder* wil:

- het Amsterdamse culturele en religieuze erfgoed levend houden door middel van het actief beheren van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 / Heintje Hoekssteeg 28 met de daarin aanwezige zolderkerk en de daaraan gekoppelde collectie voorwerpen van kunst en kunstnijverheid
- een gastvrije en inspirerende ontmoetingsplek zijn waar bezoekers kennis kunnen nemen van de universele waarden waar het museum voor staat en waar bezoekers ervaringen en kennis kunnen delen
- een laagdrempelige culturele oase zijn in het hart van Amsterdam, en daarmee bijdragen aan het leefklimaat van de binnenstad.

Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder* wil dit bereiken door:

- het optimaal toegankelijk maken en houden (fysiek en inhoudelijk) van het gebouw Oudezijds Voorburgwal 40 / Heintje Hoekssteeg 28 met de daarin aanwezige zolderkerk
- het bewaren, presenteren en verzamelen van relevante kunstvoorwerpen, rituelen, verhalen en gebruiken
- het onderhouden en zoeken van de

inhoudelijke dialoog met de katholieke wereld, het algemene publiek, educatieve instellingen en de buurt om hen actief te betrekken bij het museum en zijn missie

- het organiseren van tentoonstellingen en andere activiteiten
- het doen van wetenschappelijk onderzoek

Een bezoek aan museum Amstelkring wil een totaalervaring zijn, met als kernwoorden:

- verrassing: in het spannendste deel van Amsterdam – de wallenbuurt – ontdekt de bezoeker een authentiek 17de-eeuws woonhuis, een unieke schuilkerk en een boeiende collectie kunstvoorwerpen
- beleving: in Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder* ervaart de bezoeker de kracht van 'het echte, het authentieke'; ordening en afwisseling, prikkeling en emotie zijn kernwoorden
- kennis: bezoekers – oud en jong, specialist en leek – leren op informele manier over religie, over Amsterdamse geschiedenis, over 17de-eeuwse wooncultuur en over individuele kunstvoorwerpen
- inspiratie: Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder*, slaat een brug naar de hedendaagse cultuur en maatschappij. Locatie, gebouw en collectie inspireren tot thema's van deze tijd.

Stichting
Museum

Amstelkring
Ons' Lieve Heer op Solder

Kernactiviteiten en cijfers

JAARVERSLAG 2001 – 2002   *Museum Amstelkring Ons' Lieve Heer op Solder*

Kernactiviteiten en cijfers

Vaste collectie

Gestaag vorderde de herinrichting van de Sael en de Grachtenkamer. De laatste fase van de restauratie van deze unieke museale ruimtes vergt relatief veel tijd omdat ook in de meubilering en aankleding restauratie en reconstructie noodzakelijk zijn.

In de Sael werd een lichtkroon geplaatst en werd de schilderijenwand naar 17de-eeuws voorbeeld heringedeeld tot een symmetrische compositie (2001). Voor de wandbekleding van de Grachtenkamer zijn speciale wandgordijnen naar 17de-eeuws voorbeeld geweven door Zuster Joanna in Abdij Koningsoord te Berkel-Enschot. Alle wanden zijn nu naar authentiek voorbeeld bekleed en voorzien van schilderijen (2001). Met het plaatsen van een (replica van een) 17de-eeuwse kachel naderde de herinrichting van deze kamer haar voltooiing.

Op het gebied van aankopen heeft met name het bestuur van Museum Amstelkring in 2001 veel energie gestoken in fondsenwerving t.b.v. de aankoop van een kostbaar schilderij van de 17de-eeuwse Amsterdamse schilder Adriaen van de Velde: Christus in de hof van Gethsemane (1665), uit bezit van de Orde der Jezuïeten. Hoewel het niet gelukt is het benodigde geld bijeen te brengen, heeft deze inspanning er wel toe geleid dat er een speciaal aankoopfonds voor Museum Amstelkring is opgericht.

Aanwinsten 2001

- Replica van een 17de-eeuwse kachel. Geïnstalleerd in de grachtenkamer (AK 723).
- Kroon uit ca. 1920 naar 17de-eeuws model (AK 724).
- Kroonluchter met zes armen, elektrisch in een 17de-eeuwse uitvoering met bijpassende ophangconstructie. Aankoop voor plaatsing in de Sael (AK 731).
- Twee vuurbokken voor de schouw in de Sael, ca. 1920 naar 17de-eeuws model (AK 733).
- Een paars glas van Copier. In een cirkel staat de volgende tekst gegraveerd: 'XXVII Internationaal Eucharistisch Congres, 22 – 27 juli 1924 Amsterdam' (AK 728).
- Drie herdrukken van kopergravures van Anton Wierix (1555/59-1604). De gravures zijn gedrukt van een serie van 75 koperplaten die bewaard gebleven is in De Krijtberg, Amsterdam:
  - St. Gertrudes (PT 1017)
  - Het Christuskind overwint de Dood en de Zonde (PT 1018)
  - St. Lidwina van Schiedam (PT 1019)
- 8 Bidprentjes en een oude Museumgids en een Katechismus uit 1936. Geschenk van A.M. van Velthoven, Amstelveen (AK 722).
- Tinnen zandstrooier en tinnen ampullen-set. Geschenk van Agneta Schreurs (AK 725).
- Jaap Schreurs schilderij 'Waar zijt gij?', acryl op hardboard. Geschenk van Agneta Schreurs (AK 726).
- Sculptuur St. Lidwina van Schiedam, beschilderd gips, ca. 1933, vervaardigd ter ere van Lidwina's vijfde eeuwfeest.

Geschenk van mevr. Middelweert, Rotterdam (AK 729).

- Glas met opdruk St. Lidwina, met een tekst van de R.K.invalidenbond. Geschenk van mevr. Middelweert, Rotterdam (AK 730).
- Ingekleurde litho met 'Lidwina beschermt Schiedam tegen het bombardement van 14 mei 1940', gemaakt in 1946. Geschenk van J. Schmiermann (PT 1016).
- Zeven werken (1935-1950) op papier van Jaap Schreurs. Geschenk van dr. Agneta Algra-Schreurs:
  - 'Kruisafname', aquarel (PT 1001).
  - 'De achterkant van het kruis', potlood (PT 1003).
  - 'Jezus valt onder het kruis', gouache (PT 1004).
  - 'Kruisiging met rovers', potlood (PT 1005).
  - 'Kruisiging met rovers', gouache op papier (PT 1006).
  - 'Fietsongeval', ingekleurde ets (PT 1007).
  - 'Vrouw met kind in de regen', ingekleurde ets (PT 1008).
- Veertien tekeningen, etsen, gravures en penningen. Geschenk van Guus van den Hout bij zijn afscheid als directeur van het museum:
  - Wim Harzing, terracotta reliëf voorstellende Jozef 'bescherm ons gezin' (AK 727).
  - Drie zwart krijt tekeningen van Jan Dunselman, ontwerpen voor de Mirakelscènes in de Amsterdamse St. Nicolaaskerk, ca. 1913-14 (PT 1002, 1009-1010).
  - Matthieu Wiegman, 'Jezus en Judas'

gouache, ca. 1955 (PT 1011).

- Twee lijngravures, de Aanbidding der herders, en de Aanbidding der Wijzen, 18de eeuw (PT 1012).
- Kopergravure naar Rembrandt van Maria met kind, Anna en Jozef, 17de eeuw (PT 1013).
- Lijngravure van het grafmonument voor de monniken van de congregatie van Vallombrosa in de Basiliek van S. Prasseda in Rome (PT 1014).
- Clemens Merkelbach van Enkhuizen. Pentekening met het vignet voor de kunstenaarsmis, 1971 (PT 1015).
- Bronzen hanger met een portretbuste van paus Leo XIII. Op de achterzijde de St. Pieter (MP 125).
- Bronzen gedenkpenning ter gelegenheid van het Herstel van de Bisschopelijke Hierarchie in Nederland, 1853 (MP 127).
- Bronzen erepenning van de burgers van Amsterdam voor burgemeester Pieter Huidekoper (1842-1849), 1850 (MP 128).
- Bronzen penning vervaardigd door I.P. Schouberg van Koning Willem I (MP 129).
- Bronzen gedenkpenning ter herinnering aan het 100-jarig bestaan van het Genootschap van Barmhartigheid, 1925. Geschenk van mevrouw Schaap-Vos uit Lochem, 'ter nagedachtenis aan haar grootvader Nicolaas Bernardus Maria Vos', aanspreker op het Begijnhof (MP 130).

Aanwinsten 2002

- Een altaarstuk van Johannes Voorhout met een 'Kruisiging' als onderwerp,

daterend uit 1676. Over de herkomst is alleen bekend dat het in 1947 werd gekocht door de protestantse Oranjekerk uit de kapel van het katholieke Regenboogliefdhofje (Tuinstraat) te Amsterdam. Milko de Leeuw restaureerde het stuk, waarna het, tijdens een feestelijke presentatie op 31 mei, werd onthuld in aanwezigheid van bestuursleden, de Oranjekerk, Christie's (die behulpzaam waren bij de 'aftersale'), en personeel. De Vrienden van Museum Amstelkring betaalden de restauratie van het schilderij. De aankoop werd mede mogelijk gemaakt door schoonmaakbedrijf 'Nieuw Leven', Kolkmeijer piano's en Van Kerkwijk pianohandel (AK 734).

- Beker van aardewerk vervaardigd bij Petrus Regout & Co., Maastricht. In 1924 gemaakt ter gelegenheid van het Eucharistisch Congres in Amsterdam. Geschenk van mevr. C.R. Ros-Baltus uit Zuid Scharwoude (AK 735).
- Mirakeldeurtje van koper van Esser uit Weert uit 1918. Geschenk van mevrouw Smit uit Utrecht. Dit stuk werd eerst geleend voor de Mirakeltentoonstelling. Vervolgens besloot de eigenaresse het stuk te schenken. Inmiddels is het opgenomen in de permanente opstelling (AK736).
- Metalen medaillon met diverse relieken. Geschenk van mevr. E. Kuyper te Amsterdam. Tevens schonk zij enige teksten voor bij de biechtstoel (AK 737).
- 18de-eeuwse Napolitaanse Kerstgroep, olieverf op paneel van Clemens Merkelbach van Enkhuizen uit 1968. Dit schilderij was al enkele malen op kerstexposities in het museum te zien (AK 738).

- Drie Sinterklaaskostuums, gebruikt voor de intocht in Amsterdam en een kostuum van de hoofdpiet. Bij de Sinterklaas kleding is ook het pak dat Sint droeg tijdens de marathon van New York van 2002. De kostuums zijn getoond tijdens de tentoonstelling over Sinterklaas (november-december 2002). Herkomst: ICA, de heer J. Douzie (voorlopig nummers AK 739-742).

Het museum beschouwt de schenkingen als gebaar van betrokkenheid en uiting van zorg voor het gemeenschappelijke erfgoed en dankt alle schenkers heel hartelijk.

Bruiklenen

- Een schilderij op paneel van Gerrit de Wet met als onderwerp De Vinding van Mozes uit het midden van de 17de eeuw. Een bruikleen van de erven fam. Van Schaik – Van Eck van der Sluijs (2002). Toen het schilderij zijn vaste plaats in de kerk kreeg, is het gepresenteerd in het bijzijn van de familie (Br. 256).
- Vijf notenhouten 17de-eeuwse stoelen met getorste regels en poten van de Stichting Elisabeth van Thüringenfonds (2002). Met dit ensemble is een belangrijke wens vervuld om geschikte stoelen voor de 17de-eeuwse Sael te vinden (Br. 257).
- Modelorgeltje met twee orgelpijpen van Flentrop, in langdurig bruikleen ontvangen (2002) van Stichting Nationaal Instituut voor de Orgelkunst. Bestemd voor het educatieve kinderprogramma 'Ons Lieveheersbeestje op Solder' (Br. 258).

Bruiklenen voor tentoonstellingen elders

- Het schilderij, de 'Kruisoprichting' van A. Backer uit 1683 (AK 450) is in langdurig bruikleen gegeven aan het Amsterdams Historisch Museum alwaar het in de vaste presentatie is opgenomen (2001).
- Een wit antependium (AK 29) is aan Museum Catharijneconvent uitgeleend voor de tentoonstelling 'Barokke Rijkdom, Kerkgewaden uit de Gouden Eeuw' (2001). In die expositie was het antependium verenigd met het bijbehorende kazuivel uit het bezit van het Catharijneconvent.
- Museum Amstelkring leende aan Museum Catharijneconvent (2002) een monstrans uit 1953 van H.J.Th. van der Heijden. In februari 2003 zal de monstrans weer terugkomen (Br. 232).

Bruikleen beëindigd

- Het tabernakeldeurtje met vrouwen en engelen in aanbidding voor de wonderhostie van verzilverd metaal uit ca. 1940 is retour gegaan naar de bruikleengever, het Gezelschap van de Stille Omgang (Br. 246).

Bibliotheek

In 2001 zijn 29 boeken aangekocht, waaronder diverse nummers van Het Gildeboek en de Katholieke Illustratie. Daarnaast ontving het museum 11 schenkingen van diverse particulieren en instellingen t.b.v. de bibliotheek.

In 2002 kocht Museum Amstelkring ruim 30 boeken aan. Daarnaast waren er schenkingen van Mgr. drs. A.H. van Luyn, Bisschop van Rotterdam, de heer

Bronkhorst uit Baarn (8 publicaties), de heer Meuleman (2 jaargangen van de periodiek 'Opgang'), mevrouw E. Kuyper te Amsterdam (een boek met illustraties van Otto van Rees)

en nog 7 diverse giften. Een gift van Mevrouw L. Vermolen uit Amsterdam behelsde documentatie en 18 boeken met illustraties van Cuno van den Steene en kunstenaars uit zijn tijd (PT 1021).

Ateliernalatenschap Dunselman

In september 1999 is het museum verrijkt met een zestigtal objecten uit de ateliernalatenschap van Jan en Kees Dunselman. Deze schilderijen, studies en schetsen, veelal van fors formaat, zijn in bruikleen gegeven en in een 'buitendepot' opgeslagen. Er is een start gemaakt met het meten, fotograferen en beschrijven van deze stukken, maar afhandeling kost nog tijd. Eind 2000 is nog een honderdtal tekeningen en studies uit deze nalatenschap binnenkomen. Deze objecten behoren tot de topstukken uit deze ateliernalatenschap. Uit deze groep zijn in 2001 zestien tekeningen naar de restauratrice Elisabeth Asser gegaan voor conserverende behandeling. Op basis van de ervaringen met deze tekeningen wordt voor de komende jaren een behandelplan opgesteld. In september 2001 gaf mevrouw M. Dunselman (dochter van de kunstenaar) opnieuw twee pakketten met objecten uit het atelier in bruikleen.

Conservering en restauratie 2001

Verschillende objecten uit de collectie van Museum Amstelkring, *Ons' Lieve Heer op Solder* hebben een conserverende behan-

deling ondergaan; enkele zijn gerestaureerd ten behoeve van de presentatie. Alle behandelingen zijn uitgevoerd door externe specialisten.

- Litho van Jan Toorop betreffende het Eucharistisch Congres van 1924 in Amsterdam (PT Br. 4). Gerestaureerd door Elisabeth Asser, op kosten van de bruikleengever: het Gezelschap van de Stille Omgang.
- Serie tekeningen van Frans Lammers rondom het Mirakel van Amsterdam en de Stille Omgang (PT Br. 5). In passe-partout gezet door Elisabeth Asser, op kosten van de bruikleengever: het Gezelschap van de Stille Omgang.
- Zestien tekeningen van Jan en Kees Dunselman (PT Br. 6-21) zijn behandeld. Bij deze tekeningen werd het karton afgeweekt, zijn scheurtjes geheeld en vlekken verwijderd; ze zijn gereinigd en voorzien van passe-partout. Restaurator: Elisabeth Asser.
- Zes grote zilveren kandelaars uit de 18de eeuw, die permanent staan opgesteld in de souterrainvitrine, zijn gereinigd (Br. 121 a-f). Restaurator: Henk Binnema.
- De lijst om het portet van pater van Couwenberg (AK 609) is, omdat houtworm werd vermoed, naar het Zoologisch Instituut gegaan voor gassing.
- De engelse lantaarnklok uit ca. 1700 (AK 534) is gerestaureerd. Tandrad, pen en bus zijn vervangen; het loopwerk is weer soepel. Na terugkeer is de klok opnieuw in de Sael geplaatst. Restaurator: W. Visser.
- Het antependium van het Maria-altaar is voorzien van naaldkant en een zilver-

kleurige band (AK 732).

Restaurator: Dana van der Zee.

- De kwabtafel (AK 496) uit de Sael wordt onderzocht op oude verflagen, en gerestaureerd. Restaurator: Pol Bruys.

Conservering en restauratie 2002

- Een tekening met de verheerlijking van Aloysius (PT 801) is gerestaureerd. Restaurator: Elisabet Asser.
- Een litho met waterverf, voorstellende Maria van Jan Everts (PT 1022) is gerestaureerd. Restaurator: Elisabet Asser.
- In het kader van het grote Dunselman bruikleen restaureerde Elisabet Asser 14 tekeningen en 1 tekening op karton. Deze laatste diende als proef voor een project voor 2003: hoe kunnen 2 lagen karton van een twaalfstal grote tekeningen van Dunselman worden verwijderd.
- Een koormantel. (zonder nummer, herkomst Nicolaaskerk, Amsterdam) is gerestaureerd door Dana van der Zee-Horonyová.
- Kleine reparaties aan het beeld van Paulus, waaronder het vastzetten van zijn zwaard (Br. 9). Restaurator: Robert Cok.
- Reparatie stoel van mahoniehout (AK 11). Restaurator: Robert Cok.

Aanpassingen

Drie 19de-eeuwse wandblakers van zwart geschilderd blik, bestaande uit een schotelvormige blaker tegen een ovaalvormige spiegel zijn naar de firma Jaspers in Laren gebracht (2002) om te worden geëlectrificeerd (AK 39). Na aanpassing worden de blakers in de grachtenkamer aangebracht.

Tijdelijke presentaties

9 december 2000 – 12 januari 2001

Kersttentoonstelling

Jaarlijks wordt het museum in kerstsfeer gehuld. Naast groen-decoraties in de verschillende museale ruimtes worden verschillende kerstgroepen tentoongesteld. De kunstenaar/verzamelaar Clemens Merkelbach van Enkhuizen maakte in de nabijheid van de biechtruimte een sfeervolle opstelling van de neogotische kerststal. Voor de expositie in het prentenkabinet kon het museum putten uit de privé-collectie van Guus van den Hout. In de beeldhouwvitruine is een gedeelte van de 20ste-eeuwse Hammes kerstgroep opgesteld.

2 april – 15 juli 2001

Een keuze uit de aankopen en aanwinsten 1987-2001

Ter gelegenheid van het afscheid van Guus van den Hout als directeur van Museum Amstelkring is een expositie ingericht met ca. 60 aanwinsten uit de periode dat hij aan het museum verbonden was. Bijzondere aandacht werd besteed aan zijn voorliefde voor de vroege tekeningen van Jacob de Wit, waarvan hij een viertal kon aankopen.

1 september – 7 oktober 2001

Anathasius Kircher in Amsterdam.

Een 17-eeuwse geleerde op zoek naar verloren kennis

In het najaar werd in het 17de-eeuwse museum pand het verhaal verteld van een veelzijdige 17de-eeuwer die zijn sporen in Amsterdam heeft nagelaten. Onder leiding van Marieke van den Doel als gast-

conservator is in het prentenkabinet een expositie ingericht rond de geleerde fantast Anathasius Kircher (1601-1680) die o.a. probeerde de hiërogliefen te ontcijferen, en voor het Pauselijk Hof een afluisterapparaat ontwierp.

19 oktober – 6 december 2001

Sint-Nicolaas is jarig

Centraal stond de Sint, zoals hij in de 19de eeuw door Jan Schenkman in zijn boeken is gecreëerd. Getoond werd een groot aantal boeken en objecten uit het bezit van de particuliere verzamelaar Hans Brinkhorst, die als gastconservator zijn ruimhartige medewerking aan de tentoonstelling verleende. Voor kinderen werd een boeken- en knutseltafel ingericht.

10 – 25 november 2001

Bankgeheimen op Solder

Rondom de Museumnacht organiseerden Museum Amstelkring en de ABN AMRO bank een tentoonstelling in het hele gebouw. Zo'n 70 hedendaagse kunstwerken – de meeste waren nog nooit tentoongesteld – speelden een spannend spel met de 17de-eeuwse schatten van het museum. Ze gingen een confrontatie aan met de oude kunst, legden accenten in de monumentale ruimtes en verdiepten de spirituele sfeer.

Rondom deze expositie was ook een prijsvraag georganiseerd waaraan enkele honderden bezoekers deelnamen. De prijsvraag-folder werd ontworpen door Mulder van Meurs / Toni Mulder; de fotografie was van Tom Haartsen. De kunststichting van de ABN AMRO bank heeft drie kunstwerken als prijzen beschikbaar gesteld.

15 december 2001 – 15 januari 2002

Kerstgroepen uit de hele wereld

De expositie toonde een ruime selectie groepen uit de collectie van het echtpaar Moonen uit Weert uit Weert. De groepen kwamen uit de hele wereld en toonden grote variëteit in stijl en uitvoering. Traditiegetrouw stelde Clemens Merkelbach van Enhuizen in de biechtruimte de neogotische kerstgroep op, waarbij hij een boeiende visuele link wist te leggen tussen deze 19de-eeuwse groep en het 18de-eeuwse schilderij van Jacob de Wit ertegenover.

1 december 2001 – 19 maart 2002

'Licht in de Stad, ligt aan het IJ', tentoonstelling in de Nicolaaskerk

Ter gelegenheid van de oplevering van de renovatie en restauratie van de Sint Nicolaaskerk heeft Museum Amstelkring in de kerk een expositie georganiseerd en ingericht rondom de architect A.C. Bleys, de kerkschilder J. Dunselman en de ramen van J. Dibbets. De tentoonstelling werd op 1 december geopend door burgemeester Job Cohen, burgemeester van Amsterdam.

1 maart – 30 april 2002

Mirakel op Solder

In het prentenkabinet was een expositie te zien over het Mirakel en de Stille Omgang. De aanleiding hiervoor was het bruikleen van het Gezelschap van de Stille Omgang van een 40-tal tekeningen van Frans Lammers. Deze tekeningen zijn in 1959 gebruikt om het door Evert Verkerke geschreven boek Amsterdam Mirakelstad, van Heilige Stede en Stille Omgang te illustreren.

17 juli – 19 september 2002

Tijd voor Anna & Maria

Een educatieve tentoonstelling, voorbereid door stagiaire Kristina Petrasova en vormgegeven door Erwin van Wanrooy. Kunstwerken uit de eigen collectie werden toegelicht en in een bredere context geplaatst. Aandacht werd besteed aan heiligen wier naamdagen vielen in juli en augustus: Anna en Maria, met hun naamdagen 26 juli voor Anna en Maria Hemelvaart op 15 augustus. Voor deze tentoonstelling kregen we de bijzondere 17de-eeuwse Russische icoon 'de ontmoeting van Joachim en Anna' in bruikleen van Galerie Jan Morsink Ikonen BV te Amsterdam.

28 september – 10 november

Mode en fotografie op Solder

De tentoonstelling liet werk zien van de fotografe Natasja Verschoor. Belangrijkste deel van de tentoonstelling was werk dat in samenwerking met het ontwerpersduo Bies & Bruin tot stand is gekomen. Natasja Verschoor heeft een aantal ontwerpen van Baukje Bies en Saskia Bruin op verschillende locaties gefotografeerd. Daarnaast was er ook een serie foto's waarin een paspop een reis maakt door de interieurs van het museum. Dit gaf de bezoeker een geheel ander kijk op de binnenruimtes van het museum. Aan deze tentoonstelling was een prijsvraag verbonden, de prijsuitreiking was op 16 november.

11 november – 6 december 2002

Sint Nicolaas en de Legende van het Goud

In deze tentoonstelling stond de Legende van het Goud centraal: het verhaal waarin

Sint Nicolaas de dochters van een verarmde edelman een bruidsschat bezorgt. De getoonde objecten bestreken een periode van enkele eeuwen. De expositie werd mogelijk gemaakt door bruiklenen van musea, kerken en particulieren. Voor het eerst werd samengewerkt met het Initiatief Comité Amsterdam (ICA). Dit Comité verzorgt o.a. de jaarlijkse intocht van Sinterklaas in Amsterdam. Dankzij het ICA konden verschillende kostuums van Sint en Piet getoond worden en nam Museum Amstelkring deel aan de feestelijke intocht. Het Parool besteedde niet alleen veel aandacht aan de tentoonstelling, maar bood bovendien aan haar lezers de door het museum georganiseerde stadswandelingen aan. Gidsen van 'Gilde – Mee in Mokum' leidden kinderen en volwassenen langs plaatsen in de binnenstad die iets met Sint Nicolaas te maken hebben.

Na afloop dronken de wandelaars koffie en chocolademelk in het souterrain. Tot slot konden ouders en kinderen de Goedheiligman, die begeleid werd door zijn Pietenorkest, in de zolderkerk ontmoeten.

13 december 2002 – 6 januari 2003

Kersttentoonstelling

In het prentenkabinet en in de beeldhouwvitrine zijn kerstgroepen uit het bezit van dr. B.A.M. Peters uit Bennebroek tentoongesteld. De bruikleengever had als leidraad voor de keuze uit zijn collectie de verbeelding van het kerstverhaal door religieuzen genomen. De door hen gemaakte groepen stralen een verstilde meditatieve sfeer uit. Daarnaast werd,

voor het eerst sinds jaren, weer de complete kerststal van Charles Hammes getoond. Deze uit ruim 100 objecten bestaande groep is in het souterrain uitgestald op een plateau van ongeveer 20 vierkante meter. De opstelling is verzorgd door de stylist en publicist Ruud van der Neut.

Activiteiten

- Kunstenaarsmissen, elke eerste zondag van de maand, van november 2000 – april 2001
- Paasconcert Thea Riesebosch, 8 februari 2001
- Afscheid Guus van den Hout, 19 april 2001
- Nationaal Museumweekend, 21 en 22 april 2001
- Wandelconcerten op 7 juli, 4 augustus, 8 september 2001
- Opening tentoonstelling Kircher, 7 september 2001
- Open Monumentenweekend 8 en 9 september 2001, concert in de Sael
- Symposium Historische Interieurs, 10-12 september 2001
- Trippelconcert, 12 september 2001
- Museumn8, 10 november 2001 (1653 bezoekers)
- Sinterklaasviering, 30 november 2001
- Prijsuitreiking Museumn8, 7 december 2001 (Winnaars: C.W. Jager, Amsterdam, J. Maan, Amsterdam, W. Baart, Amsterdam)
- Kerstconcert Thea Riesebosch, 23 december 2001
- Nachtmis, 24 december 2001
- Kunstenaarsmissen, elke eerste zondag van de maand, van november 2001 – april 2002

- Amsterdams Universiteitskoor, 3 februari 2002
- Pinksterdagconcert door Thea Riesebosch, 20 mei 2002
- Ontvangst naar aanleiding aankoop schilderij 'Kruisiging', 31 mei 2002
- Lezing prof. dr. Henk van Os, lezersaanbieding Parool, 15 juni 2002
- Vriendenavond, lezing fotograaf Peter Mookhoek, 21 juni 2002
- Wandelconcerten, 6 juli, 3 augustus en 4 en 7 september 2002
- Museumboot, Gay Pride, 8 augustus 2002
- Uitmarkt, 25 en 26 augustus 2002
- Open Monumentenweekend, 14 en 15 september 2002
- Concert door Richard Kits, 15 september 2002
- Opening 'Mode en Fotografie', 12 oktober 2002
- Demhist congres, 14 – 16 oktober 2002
- Museumn8, 2 november 2002 (2400 bezoekers)
- Prijsuitreiking Museumn8, 16 november 2002
- Intocht Sinterklaas, 17 november 2002
- Sint Nicolaaswandelingen, lezersaanbieding Parool; 24 november en 1 december 2002
- Kerstlezing J. Kiers voor Volksuniversiteit Amsterdam, 15 december 2002
- Nachtmis, 24 december 2002

In september 2001 wordt Museum Amstelkring Huis der Gemeente. In 2001 worden 21 huwelijken voltrokken (kerkelijk en burgerlijk). In 2002 worden 30 huwelijken voltrokken.

Publiciteit 2001

- uitzending Klokhuis januari 2001
- belangrijk algemeen artikel over museum verschenen in Haarlems Dagblad op 9 november, dat door bijna gehele regionale pers is opgepakt
- advertentie in A'dam Winter Adventure 2001
- advertentie Nationaal Schoolreis Magazine
- advertentie Amsterdam Courtesy Passport 2001 (ism. Rembrandthuis)
- advertentie Vakantie & Vrije Tijd
- advertentie Groepsreserveringen VVV Amstelland
- advertentie Travel Trade Manual 2001
- vermelding Kindersley Travel Guides, Londen
- vermelding Guillivers Travel Guides, Londen
- vermelding Frommer Travel Guides, Chicago
- vermelding National Geographic Guide to Amsterdam 2001
- vermelding Louis Vuitton City Guide 2001, Parijs
- vermelding Expressie 2001
- vermelding Pyttersen's Nederlandse Almanak
- vermelding Noord-Holland magazine
- vermelding Gelovig Aktief
- vermelding en achtegrondartikel Kunst- en Cultuurkant Amsterdam-Kennemerland
- vermelding Kidsgids 2001
- vermelding International Directory of Arts
- vermelding museum.nl
- vermelding in Ariadne wonen
- Bruid- en Bruidegom Magazine

Publiciteit 2002

- algemeen: Trouw 26 oktober; Nederlands Dagblad 19 oktober
- uitbreiding: IJmuider courant, 21 september, Haarlems Dagblad, 21 september
- alle publiciteit rondom Museumn8
- Artikel in Gouden Giraffe, 12 december 2002
- vermelding van Kerstgroepen op Solder in: Amsterdams Stadsblad (verschillende uitgaven), Echo (verschillende uitgaven), GPD-bladen waaronder veel regionale bladen, Katholiek Weekblad, 121, Algemeen Dagblad,
- Sint Nicolaas en de Legende van het Goud: vermelding in 'Vriendin', 12 november, artikel in Echo, 20 november, Ariadne 12 november, GPD-bladen
- Artikel in National Geographic Traveler 2002
- algemeen artikel over museum verschenen in Haarlems Dagblad op 9 november 2002, dat door bijna gehele regionale pers is opgepakt.
- vermelding Kindersley Travel Guides, Londen
- vermelding Museums of the World, editie 2002
- vermelding Museum Almanak
- vermelding Guillivers Travel Guides, Londen
- vermelding Frommer Travel Guides, Chicago
- vermelding National Geographic Guide to Amsterdam 2002
- vermelding Louis Vuitton City Guide 2002, Parijs
- vermelding Expressie 2002

- vermelding Pyttersen's Nederlandse Almanak
- vermelding Noord-Holland magazine
- vermelding Gelovig Aktief
- vermelding en achtegrondartikel Kunst- en Cultuurkant Amsterdam-Kennemerland
- vermelding International Directory of Arts
- vermelding museum.nl
- advertentie A'dams Stadsblad/Parool; Musea zijn Uit; 30 oktober
- advertentie Parool 25 mei van aanbieding Nwe gids
- Artikel Museum- Kunstkrant A'dam en Noord-Holland
- advertentie in A'dam Winter Adventure 2002
- advertentie Nationaal Schoolreis Magazine.
- advertentie Vakantie & Vrije Tijd
- advertentie Groepsreserveringen VVV Amstelland
- advertentie Travel Trade Manual 2002

Bezoekcijfers

Bezoekersaantallen 2001

Vol tarief	28.227
Korting	17.029
MJK	4.507
Gratis	2.389
Extra	6.241

Totaal 58.393

Bezoekersaantallen 2002

Vol tarief	29.218
Korting	7.829
MJK	3.878
A'dam pass	4.648

Groepen	6.034
Studenten	4.265
Gratis	1.186
Extra	7.344
Totaal	64.402

Rondleidingen 2001 70
Rondleidingen 2002 65

Bestuur

Het bestuur van Museum Amstelkring kwam jaarlijks vier maal bijeen. De Financiële Commissie, waar o.a. de bestuursvergaderingen worden voorbereid kwam ook vier maal bijeen. Het bestuur was in 2001 en 2002 als volgt samengesteld:

drs. P.P.M van der Ree *voorzitter*
dr. P.C.J. van Dael *secretaris*
L.J.A.M. Peters *penningmeester*
drs. R. W. Brenninkmeijer
mw. drs. J.G.E. Estourgie-Swaen
drs. M.A.M. Elsenburg
mw. drs. M.J.G. Huygen-van Meyel
drs. W.G. van der Weiden

Medewerkers Museum Amstelkring

drs. A.H.P.J. van den Hout *directeur/conservator* (tot 1 juni 2001)
mw. drs. J. Kiers *directeur* (vanaf 1 september 2001)
P. Schoutens *hoofd interne zaken/plv. directeur*
drs. R. Schillemans *conservator*
mw. A. van Soestbergen *medewerker Collectiebeheer* (via Maatwerk)
T. Boers *medewerker marketing & PR* (vanaf 17 januari 2001)

mevr. T. van Mansfeld *medewerker administratie*

drs. M. Blokhuis *medewerker interne dienst*

J. Hontscharenko *medewerker interne dienst* (via NV Werk, november 2001 – november 2002)

B. Jonker *medewerker interne dienst* (via NV Werk)

mevr. drs. T.J. Koelman *medewerker interne dienst, rondleidingen*

P.H. van Leeuwen *medewerker interne dienst*

mevr. A.L. Laboyrie *medewerker interne dienst, rondleidingen*

D. Quail *medewerker interne dienst* (via NV Werk, vanaf april 2002)

P. Russell *medewerker interne dienst* (via NV Werk, vanaf november 2002)

A. van Zijtveld *oproepmedewerker interne dienst*

mw. M. Griffijn *medewerker schoonmaak*

J.J. van Brederode *receptionist*

mevr. C.J. Jongejan-Knijff *receptionist*

Freelance medewerkers

R. Cok *restaurator*

mw. E. Wieberdink *rondleidingen*

mw. I. Freeve *rondleidingen*

mw. W. Beukenhorst *rondleidingen*

mw. L. Correll *rondleidingen*

mw. E. Vermeiden *rondleidingen*

C. van Doornen *rondleidingen*

Vrijwilligers

Museum Amstelkring is zeer gelukkig met de werkzaamheden die de heer P. Gorissen ten behoeve van de boekencollectie verricht. Sinds oktober 2001 komt hij een maal per week om de oude boekerij onder

handen te nemen. Hij bekijkt een boek, inventariseert de schade en maakt een beschrijving. Hij adviseert omtrent conservering en/of restauratie.

Piet Gorissen is een boekenman in hart en nieren. Als specialist maakt hij deel uit van een werkgroep van de Leidse Universiteit die onder leiding van Prof. J.P.Gumbert korte beschrijvingen maakt van volledige middeleeuwse handschriften en fragmenten. Tot nu toe heeft deze werkgroep de Universiteits Bibliotheek van Leiden en de handschriften van Museum Catharijneconvent in Utrecht onder handen genomen.

Wij zijn de heer Gorissen dankbaar dat hij zijn grote kennis en kunde geheel belangeloos in dienst van ons museum stelt. Met zijn hulp zullen we in de toekomst in staat zijn ook dit deel van onze collectie te ontsluiten.

Stagiaires

Adriaantje de Jong, Reinwardt Academie in Amsterdam (januari – juni 2002)

Kristina Petrosova, Reinwardt Academie in Amsterdam (januari – juni 2002)

Bas Juin, Universiteit van Amsterdam (april – juni 2002)

Activiteiten medewerkers

J. Kiers:

- Voorzitter Sectie Publiek & Presentatie Nederlandse Museumvereniging
- Lid Sectieraad Nederlandse Museumvereniging
- Lid Adviescommissie Bijzondere Publieksactiviteiten Mondriaanstichting (tot februari 2002)
- Bestuurslid Vereniging Museumcontact Amsterdam
- Bestuurslid Vrije Academie/lichtbeelden-instituut
- Docent publieksbegeleiding Reinwardt Academie Amsterdam (tot juli 2001)

R. Schillemans:

- lid Kunstcommissie Bisdom Haarlem (DCKK)
- gaf lezingen op 19 juni 2001 en op 27 februari, 20 juni, 29 augustus 2002

T. Boers:

- mede-organisator Manifestatie Historisch Interieur
- Lid Behangselstichting
- nam deel aan conferentie Manifestatie Historisch Interieur, Tropenmuseum 10 – 12 september 2001
- Lid klankbordgroep Amsterdamse Museumnacht (2002)